

Omzendbrief IJH 2014/1

10 februari 2014

Gericht aan de multidisciplinaire teams;
Gericht aan de voorzieningen die zich richten tot minderjarigen;
Gericht aan de contactpersonen zorgregie.

VRAGEN NAAR: Femke Duquet/Sven Pans
TELEFOON: 02 225 84 12/ 02 225 85 28
E-MAIL: femke.duquet@vaph.be/ sven.pans@vaph.be
BIJLAGE(N): -

Typemodules handicap: koppeling met bestaande zorgvormen binnen het VAPH

1 Inleiding

Vanaf 1 maart 2014 gebeuren alle aanvragen voor minderjarigen voor niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (zorg in natura en PAB) bij de intersectorale toegangspoort (ITP).

Een aanvraag bij de ITP gebeurt door middel van het indienen van een A-document. In dit A-document wordt van de erkende MDT's verwacht dat zij een indicatievoorstel opnemen in termen van typemodules. Binnen de toegangspoort wordt jeugdhulp immers geïndiceerd in de vorm van typemodules zoals bv. "verblijf voor personen met een handicap (hoge frequentie)" en niet in termen van zorgvormen of ondersteuningsvelden zoals bij het VAPH zoals bv. internaat, semi-internaat, etc (zie verder).

Om de erkende MDT's en jeugdhulpaanbieders op weg te zetten bij het indiceren met deze nieuwe terminologie vindt u in deze omzendbrief meer informatie over de erkende zorgvormen bij het VAPH en de linken met typemodules.

Meer informatie over modulering en typemodules kan u terugvinden in de "Beleidsnota Modulering", momenteel beschikbaar via: <http://oostvlaanderen.jeugdhulp.be/> en binnenkort ook terug te vinden op het Vlaams Loket Jeugdhulp: <http://wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn/vlaams-loket-jeugdhulp/>

2 Koppeling zorgvormen - typemodules

Vanaf 1 maart 2014 wordt de toewijzing naar het niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuningsaanbod voor jongeren met een handicap geregeld door de Intersectorale Toegangspoort. Er worden geen tickets van ondersteuningsvelden en zorgvormen uitgereikt maar (type)modules geïndiceerd en toegewezen via de Intersectorale Toegangspoort. Deze typemodules kunnen beschouwd worden als een hulpactiviteit bestaande uit een bepaalde functie gekoppeld aan frequentie, intensiteit, duur (FID) en specifieke acties.

Door de principes van Integrale Jeugdhulp wordt het ondersteuningsaanbod vanuit het VAPH voor minderjarigen ook vertaald naar typemodules. Deze typemodules worden niet opgesteld vanuit de bestaande zorgvormen (bv. internaat) maar op basis van een wel bepaalde functie. Zo'n functie kan je beschouwen als een specifiek kernproces van jeugdhulpverlening zoals verblijf, behandeling, diagnostiek, begeleiding,.... Er is dus bijgevolg geen typemodule 'internaat' of 'semi-internaat'.

De huidige zorgvormen vanuit het VAPH combineren diverse functies: in een internaat bv. overnacht je niet enkel (functie = "verblijf"), maar wordt er ook voorzien in opvang overdag binnen een orthopedagogisch kader (functie = "dagopvang") en krijgen de kinderen therapie (functie = "behandeling"). Een typemodule moet opgebouwd worden op basis van één functie (dus geen combinatie van functies). Aangezien we vanuit het VAPH diverse functies aanbieden aan de gebruikers, resulteert dit ook in een relatief groot aantal typemodules.

Integrale Jeugdhulp werkt niet via de principes van ondersteuningsvelden zoals we deze kenden binnen het VAPH maar wijst ondersteuning via (type)modules toe op basis van de huidige vraag van de gebruiker. Een typemodule met als functie 'verblijf' geeft dus niet automatisch recht op typemodules binnen andere functies (bv. dagopvang). Typemodules kunnen enkel ingezet worden in een lager gewicht dan de geïndiceerde typemodules binnen dezelfde functie.

Hieronder vindt u een vertaling van de bestaande zorgvormen binnen het VAPH naar de corresponderende typemodules. Indien u denkt dat er nood is aan een bepaalde vorm van ondersteuning (verblijf, dagopvang, begeleiding, behandeling, ...) dan dient u deze typemodules expliciet op te nemen in uw voorstel van indicatiestelling, enkel dan zal de cliënt en/of de voorziening flexibel kunnen schakelen en combineren tussen bepaalde functies.

2.1 Internaat

Internaten richten zich tot kinderen en jongeren van alle doelgroepen. Ze beperken zich dus niet tot kinderen en jongeren met één specifieke soort handicap.

Internaten bieden opvang en begeleiding aan, zowel aan schoolgaande als niet-schoolgaande kinderen en jongeren. Onder begeleiding wordt verstaan: pedagogische, medische, psychologische en sociale ondersteuning. Ook specifieke therapieën behoren tot het aanbod van de internaten: kinesithérapie, logopedie, ergotherapie, zelfredzaamheidsstraining, structurering en andere specifieke trainingen.

Het internaat wordt dus opgevat als een combinatie van minimaal de functies 'verblijf' en een vorm van 'dagopvang', met zeer vaak 'behandeling' of 'training' erbij. Deze typemodules zijn niet-rechtstreeks toegankelijk.

Dit vertaalt zich naar volgende typemodules, uiteraard rekening houdend met doelgroep en leeftijd (niet alle internaten bieden bijvoorbeeld schoolvervangende dagopvang aan):

Verblijf:

Verblijf voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie) waar het gaat over een langdurig verblijf met hoge frequentie (ganse week met mogelijkheid tot weekend) . Het gaat hier over gemiddelde FID-parameters, vaak gaat men in de weekends immers ook naar huis. Het gaat hier vooral over accommodatie aanbieden, toezicht houden, ondersteuning bieden bij de lichamelijke basisbehoeften in een

orthopedagogisch klimaat in een gespecialiseerde setting. Ook de begeleiding van de context gekoppeld aan het verblijf is hiermee inbegrepen.

Verblijf voor minderjarigen met een handicap (lage frequentie) waar het langdurig verblijf in een lagere frequentie (twee dagen per week) wordt aangeboden.

Dagopvang:

Schoolvervangende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie) waarbinnen er een schoolvervangend programma wordt aangeboden (kinderen die niet leerplichtig zijn of (tijdelijk) geschorst zijn en een alternatief programma krijgen aangeboden).

(School)aanvullende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie) voorziet in de klassieke dagopvang voor schoolgaande kinderen met inbegrip van de contextbegeleiding.

Daarnaast dient u volgende typemodules in te dienen als er nood is aan therapeutische acties als kinesitherapie, medische behandeling, psychotherapie, ergotherapie, logopedie, etc... of een vorm van training (bv. sociale vaardigheidstraining, mobiliteitstraining,...) dient aangeboden te worden.

Behandeling:

Behandeling van minderjarigen met een handicap (hoge frequentie) indien het over een intens aanbod gaat van gemiddeld 4 uur op werkdagen;

of bij een minder intens aanbod van 2 uur op werkdagen met de typemodule:
Behandeling van minderjarigen met een handicap (midden frequentie)

Training:

Training voor minderjarigen met handicap (hoge frequentie)
waar het vooral gaat over het aanleren van specifieke vaardigheden via een training
Training voor minderjarigen met een handicap (middenfrequentie)

Binnen een internaat kan er soms ook aan mobiele of ambulante begeleiding (begeleiding van de jongere en/of zijn/haar context) worden gedaan los van het verblijf:

Begeleiding:

Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

2.2 Semi-internaat

Semi-internaten richten zich tot kinderen en jongeren van alle doelgroepen. Ze beperken zich dus niet tot kinderen en jongeren met één specifieke soort handicap. De semi-internaten bieden opvang en begeleiding aan, zowel aan schoolgaande als aan niet-schoolgaande kinderen en jongeren. Onder begeleiding wordt verstaan: pedagogische, medische, psychologische en sociale ondersteuning. Ook specifieke therapieën behoren tot het aanbod van de semi-internaten (zie supra).

Semi-internaten zijn open in de week, in principe van 8 tot 18 u. 's Avonds, 's nachts en in het weekend verblijven de kinderen en jongeren thuis. Sommige voorzieningen bieden een vakantieprogramma aan.

Deze werkvorm bevat dus minimaal één van de niet rechtstreeks toegankelijke typemodules rond dagopvang (zie supra).

Dagopvang:

Schoolvervangende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)
(School)aanvullende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Complementair hieraan kunnen net als bij internaat de functies 'behandeling' of 'training' worden aangeboden:

Behandeling:

Behandeling van minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)
Behandeling van minderjarigen met een handicap (midden frequentie)

Training:

Training voor minderjarigen met handicap (hoge frequentie)
Training voor minderjarigen met een handicap (middenfrequentie)

Binnen een semi-internaat kan er soms ook aan mobiele of ambulante begeleiding (begeleiding van de jongere en/of zijn/haar context) worden gedaan:

Begeleiding:

Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Indien er daarnaast nood is aan weekend- of vakantieopvang overdag dient volgende typemodule te worden geïndiceerd:

Weekend- en vakantieopvang overdag voor minderjarigen met een handicap

2.3 OBC

Als er nog geen duidelijkheid is over de precieze aard van de handicap van de minderjarige of over de meest geschikte ondersteuning, dan kan men terecht in een Observatie- en BehandelingsCentrum (OBC). Voluit heet zo'n dienst Centrum voor Observatie, Oriëntering en Medische, Psychologische en Pedagogische Behandeling voor Gehandicapten. OBC's richten zich vooral tot kinderen en jongeren met complexe gedrags- en emotionele stoornissen, al dan niet in combinatie met een verstandelijke handicap. Het OBC stelt zich tot doel via intensieve observatie tot een diagnose te komen, te starten met een behandeling en gericht door te verwijzen voor verdere ondersteuning door een gepaste dienst of voorziening.

Eén van de kernactiviteiten van een OBC is dus diagnostiek. De belangrijkste typemodules voor hen zijn bijgevolg:

Diagnostiek:

Diagnostiek voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap (hoge frequentie)
Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap [midden frequentie]

Aangezien er bijna altijd verblijf mee gepaard gaat, wordt dit meestal gecombineerd met de volgende typemodule:

Verblijf:

Verblijf voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap.

Deze module verblijf is van kortere duur dan de typemodule van internaat aangezien het verblijf in een OBC niet permanent kan zijn (uiteraard is verlenging wel mogelijk tot 36 maanden).

Bij dat verblijf is vaak ook dagopvang gepaard:

Dagopvang:

Schoolvervangende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)
(School)aanvullende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Daarnaast vindt hier ook ‘behandeling’ of ‘training’ plaats zodat ook de volgende typemodules dienen geïndiceerd te worden:

Behandeling:

Behandeling van minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)
Behandeling van minderjarigen met een handicap (midden frequentie)

Training:

Training voor minderjarigen met handicap (hoge frequentie)
Training voor minderjarigen met een handicap (middenfrequentie)

Indien er ook mobiele of ambulante begeleiding wordt aangeboden dient onderstaande typemodule ook geïndiceerd te worden:

Begeleiding:

Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

2.4 Thuisbegeleiding

De thuisbegeleidingsdiensten richten zich tot gezinnen met minder- of meerderjarige kinderen met een motorische, zintuiglijke of verstandelijke handicap, met autisme of jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen.

De begeleiding is gericht op de ontwikkeling van de minderjarige en de pedagogische en psychosociale ondersteuning van de ouders en ruimere context. De aanvaarding van de handicap en ook de verdere toekomst van het kind staan centraal. Het aanbieden van behandeling is geen opdracht van diensten voor thuisbegeleiding.

De standaard typemodule voor thuisbegeleiding is:

Begeleiding:

Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Indien het gaat over een specifieke training kan dit ook gecombineerd worden met:

Training:

Training voor minderjarigen met handicap (hoge frequentie)

Training voor minderjarigen met een handicap (middenfrequentie)

2.5 Multifunctioneel centrum (MFC)

Een multifunctioneel centrum (MFC) kan zelf schakelen tussen de functies 'verblijf', 'dagopvang' en 'begeleiding' om zo goed mogelijk vraaggestuurde ondersteuning aan te bieden. Behalve de functies 'verblijf', 'dagopvang' en 'begeleiding' kan een MFC ook 'training' en 'behandeling' aanbieden.

Een multifunctioneel centrum kan echter enkel zelf schakelen tussen deze functies als deze typemodules geïndiceerd zijn. Indien u van oordeel bent dat een opname in een MFC aangewezen is voor uw cliënt dan is het belangrijk dat in het voorstel van indicatiestelling de volgende typemodules opgenomen worden zodanig dat het MFC de ruimte heeft om deze typemodules flexibel en op maat van de cliënt in te zetten:

Verblijf:

Verblijf voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie) waar het gaat over een langdurig verblijf met hoge frequentie (ganse week met mogelijkheid tot weekend) . Het gaat hier over gemiddelde FID-parameters, vaak gaat men in de weekends immers ook naar huis. Het gaat hier vooral over accommodatie aanbieden, toezicht houden, ondersteuning bieden bij de lichamelijke basisbehoeften in een orthopedagogisch klimaat in een gespecialiseerde setting.

of

Verblijf voor minderjarigen met een handicap (lage frequentie) waar het langdurig verblijf in een lagere frequentie (twee dagen per week) wordt aangeboden.

Dagopvang:

Schoolvervangende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

(School)aanvullende dagopvang minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Begeleiding:

Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Behandeling:

Behandeling van minderjarigen met een handicap (hoge frequentie)

Behandeling van minderjarigen met een handicap (midden frequentie)

Training:

Training voor minderjarigen met handicap (hoge frequentie)

Training voor minderjarigen met een handicap (middenfrequentie)

Sommige MFC's hebben daarnaast ook een erkenning als OBC waardoor ze de volgende functies ook aanbieden:

Diagnostiek:

Diagnostiek voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap (hoge frequentie)

Diagnostiek voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap [midden frequentie]

Let wel: indien er trajecten zijn waar enkel mobiele en ambulante begeleiding is geïndiceerd kan dit niet worden opgenomen door een MFC maar dient dit opgenomen te worden door een thuisbegeleidingsdienst. Indien er meerdere modules geïndiceerd zijn (waaronder mobiele/ambulante begeleiding) kan dit wel door een MFC worden opgenomen (bv. voorafgaand of bijkomend aan een verblijf of als natraject,...)

2.6 GES +

Deze typemodule biedt specifiek verblijf aan voor jongeren met ernstige gedrags- en emotionele stoornissen (GES+) met inbegrip van de nodige opvang, begeleiding en behandeling. De infrastructuur en de begeleidingsintensiteit zijn aangepast aan de specifieke ondersteuningsvragen van deze jongeren. Het kan eveneens gaan om jongeren die naast de GES+-problematiek nog andere beperkingen hebben.

Verblijf voor minderjarigen met een GES+-problematiek

In deze typemodule zit de nodige opvang, begeleiding en behandeling reeds vervat die aangeboden worden in de specifiek erkende GES+ units. Het is dus niet noodzakelijk om bijkomende typemodules te indiceren.

2.7 Logeren/Kortverblijf

Minderjarigen met een handicap kunnen gebruik maken van deze typemodule indien ze occasioneel nood hebben aan opvang en begeleiding voor een korte duur. Deze typemodule is eveneens niet-rechtstreeks toegankelijk.

Verblijf voor minderjarigen met een handicap (kortdurend)

3 Rechtstreeks Toegankelijke Hulp

Rechtstreeks Toegankelijke Hulp is beperkte, handicapspecifieke ondersteuning waarvoor er geen aanvraag bij het VAPH of de Toegangspoort nodig is. Rechtstreeks Toegankelijke Hulp bestaat in drie vormen: begeleiding, dagopvang en verblijf. Men kan kiezen voor één van deze vormen of voor een combinatie. Deze ondersteuning kan aangeboden worden door organisaties die erkend zijn vanuit het VAPH om RTH aan te bieden of dit doen via penhouderschap.

Let op: op dit moment mogen deze typemodules niet gecombineerd worden met niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning.

Begeleiding:

Mobiele en/of ambulante begeleiding voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap (lage frequentie)

Ambulante en mobiele begeleidingen zijn rechtstreeks toegankelijk voor maximaal twaalf begeleidingen per jaar. Gedurende de eerste twee jaar samen kunnen er maximaal 48 begeleidingen plaatsvinden.

Dagopvang:

(School)aanvullende dagopvang minderjarigen met (een vermoeden van) handicap (lage frequentie) en Schoolvervangende dagopvang minderjarigen met (een vermoeden van handicap (lage frequentie)

Dagopvang is rechtstreeks toegankelijk voor maximaal 24 dagen per jaar.

Verblijf:

Verblijf voor minderjarigen met een (vermoeden van) handicap (kortdurend)

Verblijf is rechtstreeks toegankelijk voor maximaal twaalf dagen per jaar.

3.1 COS

Een Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen (COS) heeft als taak om kinderen met ontwikkelingsstoornissen zo vroeg mogelijk op te sporen, de graad en de ernst van hun handicap vast te stellen en eventueel bijkomende problemen op te sporen en te karakteriseren. Het centrum geeft advies over de beste therapeutische aanpak en raadt eventuele hulpmiddelen of geschikte voorzieningen aan voor behandeling, onderwijs en begeleiding. Voorts voert een Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen ook toegepast wetenschappelijk onderzoek uit.

Hiervoor is de volgende rechtstreeks toegankelijke typemodule gecreëerd:

Diagnostiek:

Multidisciplinaire diagnostiek en adviesverlening voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap (centrum voor ontwikkelingsstoornissen)

3.2 DOP

Indien er nog geen begeleiding of opvang van een VAPH-dienst of -voorziening is en (nog) geen persoonlijke-assistentiebudget (PAB), kan men een beroep doen op een Dienst Ondersteuningsplan (DOP). Een professionele begeleider helpt de minderjarige en eventueel andere rechtstreeks betrokken personen uit zijn/haar omgeving om een helder inzicht te krijgen in de exacte ondersteuningsbehoeften. Dit mondt uit in een ondersteuningsplan, waarmee men zelf aan de slag kan. Een DOP biedt dus geen woonvorm aan, maar wel een aantal begeleidingen. Het gaat om maximaal 12 begeleidingen van minimum 1 uur per persoon, gespreid over een periode van maximum 12 maanden.

De DOP's gebruiken hiervoor de volgende rechtstreeks toegankelijke typemodule:

Begeleiding:

Procesbegeleiding voor minderjarigen met (een vermoeden van) handicap in de opmaak van een individueel ondersteuningsplan en de versterking van het netwerk

4 Typemodules die niet dienen gemoduleerd te worden

De volgende typemodules worden door de voorzieningen niet gemoduleerd, maar worden gebruikt door de intersectorale toegangspoort om budgetten toe te wijzen of aanvragen tot tegemoetkoming te regelen.

4.1 PAB

Via de volgende typemodule kan een persoonlijk assistentiebudget worden aangevraagd:

Persoonlijke assistentie voor minderjarigen met een handicap

4.2 Individuele Materiële Bijstand (IMB)

De onderstaande typemodule zorgt voor een aanvraag voor een tegemoetkoming in de aankoop van hulpmiddelen en aanpassingen ter ondersteuning van het sociaal functioneren van de minderjarige met een handicap:

Individuele materiële bijstand

4.3 Doventolken

De onderstaande typemodule zorgt voor een aanvraag voor de ondersteuning door een tolk Vlaamse Gebarentaal in de levenssfeer voor een minderjarige met een auditieve handicap (niet binnen onderwijs):

[Doventolken](#)

4.4 Verplaatsings- en verblijfskosten in het gewoon onderwijs (W1)

De onderstaande typemodule zorgt voor een aanvraag voor tussenkomst in de verblijfs- en verplaatsingskosten die gemaakt worden voor het volgen van gewoon onderwijs door een minderjarige met een handicap:

[Verplaatsings- en verblijfskosten in het gewoon onderwijs](#)

5 Meer informatie?

In deze omzendbrief kreeg u een overzicht van de belangrijkste zorgvormen voor minderjarigen en typemodules “handicap” binnen integrale jeugdhulp. In uw voorstel van indicatiestelling kan u echter ook intersectorale combinaties van typemodules mee opnemen. Meer informatie over de typemodules binnen andere sectoren vindt u eveneens terug in de “Beleidsnota Modulering”.

Heeft u nog inhoudelijke vragen over de typemodules handicap, de koppeling met de bestaande zorgvormen of over modulering dan kan u terecht bij Sven Pans: sven.pans@vaph.be of telefoon: 02 225 85 28.

Heeft u nog inhoudelijke vragen over IJH en de ITP dan kan u terecht bij de collega’s van Jongerenwelzijn via volgende emailadressen:

Provincie Antwerpen: vrageIJH.antwerpen@jongerenwelzijn.be

Provincie Limburg: vrageIJH.limburg@jongerenwelzijn.be

Provincie Oost-Vlaanderen: vrageIJH.oostvlaanderen@jongerenwelzijn.be

Provincie Vlaams-Brabant en Brussel: vrageIJH.vlbrabantbrussel@jongerenwelzijn.be

Provincie West-Vlaanderen: vrageIJH.westvlaanderen@jongerenwelzijn.be

Heeft u technische vragen of problemen met bepaalde applicaties dan kan u terecht bij volgende helpdesken:

- problemen met eHealth en gebruikersbeheer: 02 787 57 11 of via mail: contactcenter@eranova.be
- vragen rond INSISTO (A-document): insisto@jongerenwelzijn.be
- vragen rond modulering (moduledatabank): modulering@wvg.vlaanderen.be

- vragen rond FAUNUS: faunus@jongerenwelzijn.be
- vragen rond M document via domino@vlaanderen.be

Met vriendelijke groeten,

Karine Moykens
Waarnemend Administrateur-Generaal